

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

THEOGNI.

DIS MEGARENSIS SEN-
tentiae Elegiacæ, Græcè & Latinè,
unà cum eiusdem argumen-
ti reliquijs,

• <i>gk</i> : Phocylidis	199	— Rhiani	197
• <i>gk</i> : Pythagoræ	147	— Eratosthenis	199
• — Solonis	195	— Panyasidis	201
• — Tyrtæi	171	— Lini	203
— Naumachij	183	Menecratis	<i>Ibid.</i>
— Callimachi	202	Posidippi	<i>Ibid.</i>
— Mimnermi	199	Metrodori	205
598 — Eueni	195	Simonidis:	<i>Ibid.</i> • 293
Seniorum libello.			

Omnia in usum Scholarum collecta, & ad uerbum
conuersa per Eliam Vinetum, & IACOBVM
HERTELIVM Curien. Variscum: Carmine
uerò Latino partim à Hieronymo Osio Tu-
ringo, partim ab alijs expressa.

Bibl. Sec: Coll. dom: Soc: Leib:
ACCES SIT in studiosorum gratiam,
Homeri Batrachomyomachia, item La-
tino carmine à Hier. Osio red-
dita.

BASILEAE,

१८०	२०५	२४५
१८१	२०६	२४६
१८२	२०७	२४७
१८३	२०८	२४८
१८४	२०९	२४९
१८५	२१०	२५०
१८६	२११	२५१
१८७	२१२	२५२
१८८	२१३	२५३
१८९	२१४	२५४
१९०	२१५	२५५
१९१	२१६	२५६
१९२	२१७	२५७
१९३	२१८	२५८
१९४	२१९	२५९
१९५	२२०	२६०
१९६	२२१	२६१
१९७	२२२	२६२
१९८	२२३	२६३
१९९	२२४	२६४
२००	२२५	२६५

१८० तक विकास का अवधि विकास का अवधि

ENCLYTIS AC CLARISS. VITIS,
autoritate, uirtute, doctrina ac sapientia
præstatiſſ. atq; ampliſſimis, D. Conſulib. ac Senatorib. celeberrime ac potentiſſ.
Reip. Dantiscanę, Dominis atq; pa-
tronis suis colendis.

*Vt celebrare Deum facundi, aut conde-
re uates*

*Clara Ducū bello, pace' ue gesta solēt:
Nequa suam historijs adimant obliuia uitam,*

Sint' ue parum ſcræ posteritatis opus.

Aut figmenta docent ueri quibus iſſit imago:

Ingeniosa ſuum fabula pondus habet.

Aut præcepta, regi mores quibus utile, tradunt:

Quæ pius in promptu ſemper habere labor.

*Tale Theognis habet (Sicule quem gentis alumnū
Eſſe ferunt) dignum ſæpe poema legi.*

Vrbem Cecropijs uicinam prodit Athenis,

Huic Megaram patriæ fama dediſſe locum.

Qui præcepta bonis de moribus aurea tradit,

Doctrinæ unde peti uel genus omne potest.

Publica uita regi quibus, ex priuata requirit:

Hic morum ſpeculum creditur eſſe liber.

Ethnica nam scriptis coeleſte docentibus illam

Dogma carens, gens est talibus uſa libris:

Qui, quæ posſet agi ſine crimine uita, docerent,

Virtutem uitij ne uiolaret amor.

*Praestantes quos doctrina ratione tenebant,
Hos uitæ normam poscere moris erat.*

*Qui, quas de morum tradunt moderamine leges,
Indice naturæ iure docere solent.*

*Et, cùm præcipue sint dicta rotunda Poetis,
De re sæpe loqui quæ grauiore solent:*

Illos artifices morum rata iure uictus,
Horum non minimi fecit ubiq; libros.

*Qua tulit ars magnas tribuente Poetica laudes,
Huius & in precio nobile nomen erat.*

*Dux Troiana petens Agamemnon regna, Poetam
Custodem domui destinat esse suæ:*

*Esse putans dignum, cui, dum foris arma gerebat
Ipse, suæ ius Rex traderet omne domus.*

*Maius Alexandro quid prisca tuebitur ætas
Rege, prior famæ gloria quem' ue uehet?*

*Mæonidæ quantos tamen ipse dicarit honores
Vati, fama fide digna docere potest:*

*Qui data cum sinerent ceßantibus ocia bellis,
Illiis in manibus lector habebat opus.*

*Quin capiti codex puluini præbuit usum
Nocte yiri: curæ tam liber ille fuit.*

*O' dignum domino terrarum principe uatem:
Hic erat ingenio summis at ille ducum.*

*Contulit urbs etiam cui tantas Attica laudes,
Eximum tanti fecit & huius opus:*

*Quolibet ipsa legi totum curaret ut anno
Ciubus,*

Ciuibus, ut peterent hinc documenta, suis.
Sic habitum scriptis Ascrei uatis honorem,
Discimus à prisci temporis esse uiris.
Pausanias Helicone sibi hæc in monte recenset,
Plumbo insculpta suis uisa fuisse notis.
Hunc, pueri discunt uelut hac ætate precandū
Formas, autorem discere moris erat.
Fama Syracusis sic quem regnasse fatetur,
Simoniden Hieron fertur amasse senem.
Et tumido sermone grauem rex Aeschylon idem:
Hi duo deliciae Principis huius erant.
Polycrates Teium dilexerat Anacreontem,
Qui Lyrico Veneris carmine lusit opus.
Rex usum Archelaus Macedo grauiore cothurno
Euripidem secum uiuere passus erat.
Sic Ptolemai etiam Philadelphi regis honorem
Callimacho uati gratia magna dedit.
Antigono Macedum regi testatur Aratum
Ante alias charum fama fuisse uiros.
Cæsaris Augusti clementia quinta Maronem
Fouerit, autores qui meminere docent.
Illa, Ducum eximios, Regumq; fuisse poetas
Curam, exempla, uelis ne dubitare, probant.
At nunc penè suos desiderat orba patronos
Aonidum, & digno turba fauore caret.
Princeps rarus adest Musis hoc tempore fautor:
Qui facit hoc, uni forte secundus crit.

Ut tamen inuenias paucos, qui munera curent,
 Quos dare Pegasides ex Helicone solent:
 Sunt tamen, excellunt hac qui uirtute iuuandi,
 Nilq; patrocinij ferre grauantur opem.
 Te quibus ascribi decet inclyte iure Senatus
 Dantiscane: fidem testis Apollo facit,
 Quem meriti preclara tui monumenta fateri
 Cogunt, se non hoc posse referre bonum.
 Ceu iacet Arctois non clarior altera terris
 Vrbs hac, consilijs quam tua cura regit.
 (Vrbs, Germana potest merito quæ Roma uocari:
 Namq; potens regni diuitis æquat opes)
 Sic alio reperire locum uix orbe licet,
 Maior ubi Musas gratia lausq; fouent.
 Hanc meus ob causam cupiens sua grata probari
 Pectora, uile dedit carmine Phoebus opus:
 Quo uates Romana loqui nunc uerba Theognis
 Doctus, utroq; potest, si iuuat, ore legi.
 Hunc, omni famæ clarissime laude Senatus,
 Auspice te gestit uulgas habere librum:
 Eset ut eterno uis quedam pignoris æuo
 Huius, & officij non pereuntis honos.
 Qui petit autorem ne parui muneris osor,
 Iudicio reputes dum grauiore, premas.
 Sed iuuet exiguis pro uiribus ipsa uoluntas,
 Quæ quandoq; parem uim facientis habet.

V. Gen. & Magn. studijs.

Hieron. Osus.

I A.

7

JACOBVS HERTELIVS
Iodoco Iungio Brisacensi, optimæ
spei adolescenti,

S. D. P.

Vandoquidem, Iodoce charissime, nihil animis hominum magis inhæret, quàm id cui à teneris consuecūt: idq; quod tenerum est, ut ait Seneca, proximis applicatur: uniuersæ hominum societatis permagni interest, ut ab ineuntibus statim annis mortales optimis, quæ per totā uitam usui futura sint, assuescere discant. Quia uero ætatis imbecillitates iuuentus ad malum quàm ad bonum procliuior, minus considerat, profutura ne an obfutura sint, quæ tractat: opus est, ut per adultiores, quibus cura eius qualicunq; modo incubit, à turpibus ad honesta, à uitijis ad uitutum amorem deducatur. Id autem nulla commodiore uia, quàm per liberalem institutionē, fieri potest. Tāta enim eius uis est in utrāq; partem, ut nulla tam bona possit esse natura, quin illius quasi excolendæ cura intermissa, uitiosa reddatur:

tur: nullā item tam mala sit, quæ non ad frugem liberali ac fideli institutione redigatur. Proinde cum adulta hominum ætas ad omnia minus docilis tractabilisq; sit, quam rudes illi iuxtentutis anni, qui instar ceræ quamlibet impressionē admittunt facile: tum generosi mores. ut ille ait, imbuendi sunt, cum tener est animus: tum optimis assuescendum, eaq; di scenda quæ nec grandinē, nec uim, nec Iouē ipsum, ut Plato inquit, extimescāt: quæ quoq; cum naufrago salua enatare, nec à latronibus eripi queant, cū ad quævis cereum adhuc est ingeniu. Nam postquam annis iam quasi diriguit animus, partim ægrè, quorū praua consuetudine suimus infecti, dediscimus: partim, quæ nescimus, nō nisi maxima nobis inculcari difficultate possunt. Quò elegatissima metaphora hac respexisse uidetur Ouid.

Quæ præbet latas arbor spaciantibus umbras,

Quo posita est primū tempore, uirga fuit.

Tunc poterat manibus summa tellure reuelli,

Nunc stat in immensum uiribus aucta suis.

Hec perita rerum antiquitas cōsiderans, quæ nihil non egit ut Republicæ optimè constitutæ in suo flore permanerent,

iuuen-

D E D I C A T O R I A.

iuuentutem, cui seminarium totius hominum conuersationis, optimis quibusuis non tam artibus & disciplinis, quam morum uitæque præceptis imbuedam curauit. Non ignara, & sine literis rudes inertesq;, & cum literis parum utiles fore homines, nisi honestati uitæ quam pri-
 mūm assuefierent. Plus enim deficere quam proficere eum, qui doctrina proficit, & moribus deficit, præter ueterum sapientum testimonia, quotidiana docet experientia. Non autem quævis temere, & citra delectū, teneris puerorū animis obtrudi passa est: sed eos autores, qui & pietatem, & præcepta de morum virtutibus continerent, proposuit. In quorum autorum numero, Poetæ, qui uel mira ingenij industria clarorum virorū egregia factæ in exemplum posteritati delcripta reliquissent, uel quam breuissimis, maximeq; illustribus sententijs doctrinā morum essent complexi, suo quodam iure facilè primas obtinuerūt: unde & nōmē illorum in maxi cultu, maximaq; ueneratiōe apud optimos quo suis extitisse non ignoramus. Plato, philosophie quidam sol, huiusmodi Poetas non du-

bitat nunc deorum filios, nunc prophetae
appellare. Et tantum abest ut è Repu-
blica sua eiecerit (quod ijs fecisse legitur
qui diuinā poetice arte ad lasciuiam, tur-
pesq; amores abusi erant) ut & ipse testi-
monijs eorum usus, & alijs exemplo suo
præclarissima ipsorum monumēta euol-
uendi autor fuerit. Sicut eius rei locu-
ples testis est honestissima creberimaq;
apud ipsum Solonis, Tyrtæi, Homeri,
Hesiodi, & aliorum melioris notæ men-
tio. Socratem, qui ipsius Apollinis ora-
culo sapiens pronunciatus est, Euripide
Tragico familiarissimè usum esse, nemo
nescit. μησωμ̄ θράστοτες, νὰὶ αὐτῶν αὔριοπες,
ab Hesiodo & Pindaro nūcupantur. Stra-
bo autem lib. i de Situ orbis scriptū reli-
quit, ueteres τὴν περίτλων ποικιλήν, ut om-
nium doctrinarū antiquissimam, philo-
sophiam quandam perhibuisse. Quippe
quę à teneris nos unguiculis ad uiuendi
rationes perducat, mores atque affectus
edoceat, quæq; gerenda, declinanda ue-
sint, quadam cantus suavitate præcipiat.
Et quò magis suā erga huiusmodi οἰδηκοὺς
ποικιλὰς gratitudinem testatam redderet,
iungenesq; ad bonarumserum studia, mo-
rum q;

rumq; integritatem excitarent: statuis ac imaginibus eos honestari, poemata ipsorum in publicis Deorum celebritatibus, alijsq; conuentibus recitari, optimasq; sententias templorum foribus, tanquam Deo dignas, imò ab ipsis Numinibus usurpatas, affigi, nec nō aureis preciosissq; materijs insculptas ad omnem posteritatem conseruari curauerunt. Quemadmodum ex Platone, Xenophonte, Pausania, Plutarcho, Athenæo, alijsq; uetustissimis scriptorib. & iam dicta, & alia plura, de Poetarum excellentia & utilitate cuius obvia sunt: nec patitur epistole angustia huc omnia referre. Etsi uero Christianæ professionis homines, sinceræ Religionis Pietatisq; studium nō ab huiusmodi autoribus, sed ex sacro sanctæ Scripturæ fontibus petere debet, & possunt, ut quæ sola salutem & æternam beatitudinem per ipsos Christi, ueri Dei uerijs hominis meritum credentibus paratam esse monstreret, præceptaq; ad Christianam uitā utilia copiosissimè præscribat: tamen Poetarū quoq; (qualium scripta iuuētuti proponimus, & ut ab alijs inde fiat omnibus uotis optamus) lectione & usur-

usurpatam, & in non contemnendo pre-
 cio habitam, habendamq; esse, grauissi-
 ma sanctissimorum in Ecclesia Dei viro-
 rum exempla & autoritates comprobat:
 quarum paucissimas, ob eos qui parum
 dextrè de illustribus poetarum monu-
 mentis sentiunt, in mediū proferre pla-
 cuit. D. Paulum, electum illud Dei o-
 mnipotentis organū, Poetarū libros euo-
 luisse, & ut etiā Clemens ait, ad ædifica-
 tionem curamque aliorum, testimonij
 eorum uti non erubuisse, Sacrarum lite-
 rarum ueritas testatur. Sic enim Act. 17.
 ubi Deum esse probat, Aratum uetusissi-
 sum poetam citat. i Cor. 15. ex Menan-
 dro Comico malorum consortia fugien-
 da monet, quod prauis colloquijs boni
 mores corrumpantur: quod testimoni-
 um in Comicis nostris nō est omissum.
Cretensium mores Tit. i. ex Epimenide
 uate Cretensi graphicè depingens ait: *πρᾶ-
 τος ἀεὶ φῶνται, παντὰ θηέται, γατέρες αὔγυνται.* Gre-
 gorius Nazanzenus, ob excellentiam
 Theologus dictus, scriptis poetarum mi-
 rē delectatus est, & sacerorum carminum
 uolumen posteritati reliquit: quod non
 solūm prīscis temporibus propositum
 est

est pueris, ut Socrates, Sozomenus, Orosius & Eutropius scribunt, uerum etiam hodie à doctissimis uiris in delicijs habetur & excolitur. Quid de Iohanne Chrysostomo patriarcha Constantinopolitano sub Arcadio & Honorio Impp. anno Christi 461. dicam, qui Aristophanis Comœdijs etiam noctu pro puluino usus est? Quid de Eustathio Thessalonicense, cuius etiam hodie eruditissimi in Homerum, ingeniorum fontem, commentarij extant? Neque mihi hoc loco temperare queo, quo minus etiam D. Basiliij Cæsariensis, cui uirtutum splendor Magni cognomen peperit, uerba adscribam, de eorum Poetarum lectione, qui bonorum hominum dicta facta ue narrassent: quales præ cæteris fuerunt, Homerus, Hesiodus, Theognis, Phocylides, Pythagoras, Solon, Tyrtæus, & alij. Sic ergo in Admonitione ad adolescentes, quo pacto ex gentilium scriptis proficerre queant, ait: επὶ τούτου παραπονήσει ποιεῖσθαις, παὶ λεγοποιοῖς, παὶ ρήτοροι, παὶ πᾶσιμ αὐθρέποις ὄμιλοτέορ, ὅθεν αὐτοὶ μέλη πρὸς τὴν τῆς Φυλᾶς ἐπιμέλειαν ὀφελειάτις ἔσεσθαι. παὶ μετ' ὁλίγορ. εἰ μὲν οὖν ἵστι τις οἰκεῖτος πρὸς αἱλάλεστοῖς

τοῖς λόγοις, πρέπειον αὐτὸν μηδὲ γνῶσις γένοτο. εἰ δὲ μή, οὐλατός γε παραφράσσει τὸ θείαφορον οὐ μηδὲ εἰς βεβαιώσιμον βιλτίονος. Hoc est: Poetis & oratoribus, omnib. hominib. utendū, unde futura sit aliqua utilitas, quæ ad animæ faciat ædificationē. Et paulo post: Et si nostrorū sermonū atq; gentilium ulla est conuenientia, nobis illorum ualde conferet notitia· sibi minus, eos saltem simul conferendo, differētiā discere licebit, cum ad melioris optionem atq; delectum non parū comparatio ualeat, & inferiora sæpe collata sint potioribus ornamento. Nec ab his dissentit Philo sapiētissimus, dum libro de Agricultura, de puerorum studijs in hunc modum differit: φυτόνων ἡ λαύς μὲν οὐ μηδέποτε παδικὴ ψυχῆς μοχθίματα, ἀμφὶ παρεῖστας τιθεινέσσται. ἐστι δὲ ταῦτα, οὐ τῷ γράφειν ποὺς αὐτογινώσκειν σύγχοισις ἐπειγόμενοις, οὐ τῷ παρὰ σοφοῖς ποιηταῖς αἰνεῖται δρόσουν, γεωμετρία, οὐδὲ οὐ περὶ τὸς ρυτορυθμὸς λόγος μελέτη, οὐδὲ οὐ μαθασσα τῆς ἐγκυπλίας παιδείας μεστοῦ. Quæ uerba Latinis auribus sic sonant: Inseram autem primū in puerilis ætatis animas, surculos, quorum fructus ipsas enutriat. Sunt autem hi, scribendi legendiq; certa indu-

industria, eorum quæ apud sapientes poetas habentur diligēs scrutatio, geometria, oratoriæ facultatis meditatio, & universalis liberalis musica. Atque hæc quidem de Poetarum autoritate & lectione paucis attigisse, non planè *ιντὸς τῶν εἰλεῖν*, sufficiat. Haud enim parem humeris suscipere prouiniam, si ex singulis Christianis scriptoribus (ut de gentiliū myriadibus taceam) Poetarum & laudes colligere, & osorum calumnijs occurrere conarer. Ego itaq; tantorum uirorum iudicio & consilio incitatus, iuentuti, cuius informādæ mihi quoq; curā scis incubere, hac in parte, quod ad optimorū poetarum studium attinet, labore quidē duro, animo uero non ægro consulere studio, cum hanc meam esse Spartam non ignorem. Mirificè enim peritæ rerum antiquitatis, quæ, ut Plato uult, *κράτιστων κακῶν οὐ γενέσθαι*, exemplum sequi, & quantum par est, alijs ad idem facendum autor esse placet. Hac de causa, cum labores nostros, quos in Comicorum L. scriptis ab interitu vindicandis exhaustus, meliorū literarum studiosis non ingratos animaduerterem: facile, nūquam satis

satis laudati viri D. Ioānis Oporini, cō-
patri ac amici mei obseruandiss. cōsilio
acquieui, qui me, ut horum quoq; poeta-
rum, quo s hic damus, scripta collecta iu-
uentutis studijs communicarem, incita-
uit. Theognide ergo γνωμωτάτῳ, cum
uersione & doctissimis E L I A E V I N E T T
Annotationibus, ex arbitrio D. Typogra-
phi, præmisso, reliquorū Poetarū omnīū
scripta ex diuersis hinc inde autoribus
congessimus, congesta fideliter interpre-
tati sumus, & ad puerorū captum quām
proximè accommodauimus. Nec iuue-
nilibus in genijs iniutilem hanc nostram
operam fore speramus. Castissima enim
saluberrimaq; de moribus præcepta pro-
ponit, quæ usum non pœnitendum in o-
mnes uitæ huius partes, si rectè percipiā-
tur, sint allatura. Præterea Græcæ lingue
(quæ comptissima est in his autribus)
cum Latina collatio, non parum emolu-
menti ad uberiorem eruditionis thesau-
rū comparadum adferet: ijs præsertim,
qui alias uiua magistri uoce destituti, ipsi
sibi præceptores esse in Græca literatura
coguntur. ut plures commoditates, quas
præter iuniores etiam adulti hinc hauri-
re pos-

te possunt, sciens præteream. Non parum tamen doctissima Stobæi interpretatio, unde non paucas sententias transcripsimus, nos iubit. Versionem Latino carmine, sui cuiq; interpretis nomine præfixo, ne alienis nos ornare plumis uidetur, subiecimus, ut Græcæ elegantiae cum Latina melius perspiceretur conuenientia, ab ijs qui iam absq; cortice in Græco studio natate queunt. Nōdum carmine redditæ, pro nostra tenuitate pedibus astrinximus, ita ut quām proximè Græca sententia exprimeretur. Alicubi lectionis uarietas margini est aspersa. His omnibus eiusdem, si non carminis, tamen argumēti libellus Seniorū insertus est, ut quām absolutissimam de moribus, totaq; uita laudabiliter instituenda doctrinam, optimorum hoc Poetarum Opus teneris puerorum animis proponeret. Et hæc quidē omnia nunc secunda hac editione magis exornata & emendata.

Ne uero, chatissime i o d o c e, mireris cur sub huius nostri laboris initium mentionem tui fieri uoluerim, breuiter causæ iusta sunt exponēdæ. Cum in priore editione dedicatio parum feliciter cessisset,

(distantia' ne loci, an temporis interuallo. contigerit, ut ex eorum animo effluxerim, quibus pro benevolentia dudu exhibita gratificari uicissim conabar, incertu est) uiri quidam doctissimi & præceptores optimè meriti autores erant, ut in altera editione his meis, qualescunq; sunt, lucubratiunculis alium quendam patrnum eligerem & præficerem. Nemo igitur, hoc quidem tempore, mihi sese obtulit, quān tu i o D O C E optime, cui gratius futurum hoc Poetarum opus confiderem. Nam primū uerè tibi testis esse possum, te, ex quo meæ disciplinæ & do mesticæ cōsuetudini fuisti cōmissus, mei semper & amantissimum & studiosissimum extitisse: ab instituentis, præcipientis monentisq; ore attentè pependisse: & in summa, nihil quod fidelis discipuli erga præceptorem suum est, abs te alienū putauisse. Quæ res fecit, ut supra modum animus meus amore tui fuerit incensus: præsertim cum animaduerterem te hanc laudem cum paucis hodie discipulis (quæ peruersitas est hominum nostro seculo deplorata) communem habere. Huc accedebat diligentia, qua tantos qui-

quidem non iuuita Minerua progtessus
fecisti me præceptore, ut non sine laude
& maximi fructus spe ad grauiora studia
& publicas lectiones aditus tibi sit con-
cessus. Et nunc quidem optimas in li-
beralibus disciplinis procedendi occa-
siones habes: non desunt præceptores &
fidelitate & eruditione præstantissimi:
& quod ego maximi facio, exemplum
domi habes omnium uirtutum & mo-
rum integratatis, grauissimum uirtutum tu-
um auunculū, meum amicum, d. IOAN-
NEM VITVM SCHEIB, Iuris utriusq; Do-
ctorē excellētissimū. Huic nihil gratius,
nihil optabilius, nihil etiam iucundius
esse sat scio, quām si te optimarum artiū
sciētia excultū, nec nō honestate uitę, mo-
rumq; probitate exornatū uiderit. In te
enim uenerandę suę senectutis unicam
subsidijs spem positam habet, te ut animā
suā paterno amore prosequitur: & quod
singulare Dei donum est, ita quæ tua
sunt curat, ut parentum pr̄sentia quidē,
non autem fide, cura & amore priuatus
meritò uidearis.

Age igitur Iodoce suauissime, perge ut
cœpisti in cursu honestatis persistere: stu-

de quantum potes, expectationi tanti ui-
ri tuorumq; amicorum satisfacere , fuge
quæ quoq; modo honestati labem af-
ferre possent, amore sincero tuos præce-
ptores obserua. Et ne plura, lege, quæ o-
ptimi hi autores (quos ideo tibi nunc di-
cандos esse censui) & grauisissimè & do-
ctissimè scripserunt: tum (inuocato prius
ad omnia diuino Numine, pro successu
felici) & hæc & reliqua, quæ ad officium
honesti adolescentis requirūtur, assequē-
ris. Accipe etiam hoc qualecunq; animi
mei apud te μνημόσυνων, sincero animo: &
ut cœpisti, me amare non desine. Vale, cū
domino auunculo tuo ornatissimo. Da-
tæ Basileæ, ex ludo nostro ad D.

Petrum, Calend. Iulij,

1563.

HIE-

HIERONYMVS OSIVS
candido Lectori S.

Cum præter alios autores Grecos, et Theognidis sentētias ijs enarrarē adolescentibus, qui me priuato præceptore utūtur, et horū aliquos ad artē Poeticā proclives, ac idoneos esse, uena ipsorum ostenderet: ut ad exercitia Poetica meo eos exemplo eò magis incitare, Theognidis, aliorumq; Græca Poemata Latino carmine ita quidē uerti, ut ex uerba ex sentētias autorū, quantū omnino fieri potuit, disertè et perspicuè expresserim: ut nō dubitē candidū ac eruditū lectorē fassurū esse, meā uersionē uel cōmētarij loco in hos scriptores esse posse.

Quanto uero labore opus fuerit antē, quam hoc præstare potuerim, et propter obscuritatē sententiārū, et confusaneā earundē farraginem uerū sensum assequi, ac perspicuè reddere: lectores peritos artis Poeticæ, ac candore, et iudicio præditos, iudices facio. Adeò autem suaves, ac plenas doctrinæ sentētias Theognis, Pythagoras, Phocylides, et reliqui tradiderūt, ut de eis iure dici illud Horatij posse uideatur: Omne tulit pūctū, qui miscuit utile dulci.

Hæc Poemata cùm ego, quo potui, Dei beneficio, carmine perspicuè reddiderim: spero hunc meū laborem adolescentibus literarū studiosis gratum ac utilem fore. Vale candide Lettor, et meas has lucubratiunculas qualescumq; boni consule.

ELIAS VINETVS SAN-
to, Lectori.

v M ocij plurimum anno superiore
apud Franciscū Sangelasiū Engulif-
mēsis Ecclesiae Decanū, uitum cū
generis splendore, tum ingenij dex-
teritate apprimē nobilē, nactus suis
sem: id totū, quantū per aduersam ualetudinē licu-
it, in iucūdissima Græcorū poetarū lectione à me
cōtritum est. qua quidē in re cōfīlum eorū lubens
secutus sum, qui antiquos scriptores eo legendos
ordine cēsent, quo & uixerunt & scripserūt: quod
recentiores à uetus tiorib. semper habeāt quidpiā,
quod non facile intelligas, nisi prius illos diligen-
ter legeris. Perlectis igitur, quorū fuit copia, uetu-
stissimis quibusq;; cuiusmodi sunt Homerus & He-
siodus, Theognidē tandem in manus sumpsi: cuius
sentētias licet graues esse nō dubitarē, eo tamē in-
tellectu mihi faciles fore sperabā, quod crederē nī
hil esse illic quod à posterioribus, quos aliquando
legerā, nō fuisset luculētius tractatum. Verūm uix-
dum è portu soluerā, cum tot subito emergunt sco-
puli, tot statim obortae nubes, cœlūq; diēq; eripi-
unt oculis, ut à proposito facile his deterritus suis
sem, nisi cupido huius cōficiēdi & quoris me planē
obstinata iam inde cepisset, ex quo primū à præ-
ceptorib. meis Aristotelis aliorūq; ueterū scripta
prælegi mihi cœpta fuerāt, quę huius poerę sentē-
tijs ueluti suauissimis flosculis inspersa essent.

Cū igitur p̄gere obfirmato prorsus animo cer-
tū esset, quę ad ta difficilē periculosa m̄q; rē confi-
ciendā cōducere uisa sunt, ea diligēter omnia adhi-
bui,

bui, cuiusmodi sunt cùm uariorū codicū, locorūq;
ex eodē autore ab alijs scriptorib. citatorū diligēs
collatio: tum syncerū & acre amicorū meorū, ui-
torū doctorū, unā cum meo, iudiciū: inter quos Pe-
trus Panætius, & Iacobus Gupylus, facile principes.
 qua quidē diligētia abscissis, abiectis, trāspōsi-
 tis multis, effectū tandem est, ut instituto satisfece-
 rim meo, perlegerim bonū poetā, eorumq; quæ in
 eo corrupta erat, bonā magnāq; partē obiter casti-
 gauerim. Ceterū cū in eo totus essem, Ioan. Lo-
 doico Tiletano, typographo diligētissimo, rē pate-
 feci, cum in eius bibliopolī, quærēdi ex eo exem-
 plaris gratia aliquādo me cōtulisse: quā ubi intel-
 lexisset, rogauit uehementer, ut si quid haberē in
 eum autore, quē essem breui excusurus, cōmunicā-
 rē. me sibi, studiosisq; omnib. gratum facturum. Id
 autē per facilē impetravit ille, quādō ineunte hac
 æstate huc ueni, cādide lector: cui in tuā gratiā pu-
 blicādum tradidi, quicquid fuit nostri in Theogni-
 dē laboris. quē autorem utinā tā totum restituere
 omnino potuisse, quām cupiebā. Is enim tam de-
 prauatus fuit, tā lacer, tam mācus, ut nulla diligē-
 tia, nullo labore, nullis deniq; quantislibet uigilijs
 id præstare potuerim. quæ res in causa est, ut in La-
 tinum sermonem à me conuersum non habueris.
 Quod reliquum igitur hīc desiderabitur, id ab alio
 interim dum fœlicius expectabis, nostro hoc la-
 bore, quantuluscunq; est, fruaris, eumq; boni con-
 sulas uēlim. Vale, Lutetiae, Calendas

Sextil. 1543.

• E O.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

γηράσκειν δὲ αὐτοῖσι μεταπέπει, ὃδέ τις αὐτὸς
βλάπτειν, οὐτ' αἰδεῖς, οὐτὸς δίνεις ἐθέλει.
ταῦτες δὲ εἰς θάνατοιςι μόνοις νεοί, οἵ γε οὐκτέλει αὐτὸς
αἴνεσθαι χώρης, οἵ τε παλαιότεροι.
ταῦτας νῦν τις αὐτὴρ αφετῆς εἰς ἄπορον ἵκεσθαι
παρέσθω, θυμὸς μὴ μεθεῖε τολέμει.

τοῦ αὐτοῦ, ἡ Καλλίνυ.

μέχριστον οὐατάνειδε, οὐτότε ἀληφορέετε θυμὸρά
οὐ νεοί; οὐδέ αἰδεῖαδέ αμφιποριήνοντας
οὐδελίκω μεθισύτες, σὺ εἰγίνεις ἢ λοιπέτε
νόδαι, αὐτῷ πόλεμος γαῖαν ἀπασσαν ἔχει.
οὐ νύ τις αὐσίδαθέσθω σύναντιβίως τολεμίζωμεν
καί τις ἀποθνήσκωμεν στατέταιρον τοπούτωτω.
τιμῆσιν τε γαρέστι λαὶ αὐγλαὸν αὐδεῖ μάχεσθαι
γῆς πέρη, λαὶ παίδων, λευκόλινος τὸν ἀλόχο
μνημενέσιν. Θανάτες δέ ποτε ἔσονται, οὐ ποτέ λαὶ
μοῖραι ἐπιπλάσονται. αὐλαίτις ιθὺς ἱτω,
δύχος αὐλαχόμινος, λαὶ ύπ' αὐσίδος ἀληφορέοντο
ἔλος τὸ πρῶτον μηγνυμένη τολέμει.
Ω γαρέστις θανάτοργε φυγεῖρ εἰμαρμένοις ἐστίρ
αὐδρός, οὐδέ εἰ προγόνων μὴ γένος αἴθανάτων
τολλάκι μηιοτῆτα φυγάρι λαὶ λαπον ἀπόντωρ
δρέχεται, σὺ δέ σίκιρ μοῖρα λίχνην θανάτου.
οὐλλαχτὸν μὲν ἐμπατούμενος φίλος, δέ τοι ποθενὸς
τὸρ δέλιγος φενάχει, λαὶ μέγας, λινός τι πάθη.

Senescens autem inter ciues præcellit, neq; quis illum

Lædere, nec irreuerenter nec iniuste cupit.

Omnesq; in sedibus iuuenes simul ex æquales

Loco cedunt ei, quiq; maiores nati sunt.

Huius igitur uirtutis ad summum peruenire, nunc aliquis

Natur animo, non remittens bellum.

Eiusdem : alias Callini.

Quamdiu torpetis? quando strenuam habebitis animam.

O' iuuenes! an non ueremini uicinos,

Obstante ignauiam? In pace autem uobis uidemini

Sedere: sed bellum totam regionem infestat.

Quim scutum aliquis arte in prælio hosti obtendat:

Et aliquis moriens ultimò laculum emittat.

Honori enim est ex ornameo uiro, pugnare

Pro patria et liberis et tenera uxore

Aduersus hostes. Mors autem aderit, quandocunq;

Parcae destinauerint. Sed age quispiam recta perga-

Extenso in altum gladio, et sub scuto forte pectus

Foueat, cum primum incipit committi pugna.

Non enim mortem effugere fatale est

Virum, neq; si à maioribus immortalibus genus ducat:

Sæpe quis elapsus è pugna, sonituq; telorum

Euadit, sed ipsum domi fatalis mors apprehendit.

Atq; hic sanè nec amicus est populo, nec gratus:

Illū uero magnus et parvus deflent si quid passus fuerit.

Vniuersus

λαῦγαρ̄ ἔνικαντι πόδεσι διατέροφους αὐδεῖς
θυήσοντος, γάρ αὐτὸν δὲ ἀξιος οὐ μεθέωμ.
πάσορ̄ γαρ̄ μη μάργορος σὺ διφαλμοῖσιν δρῦσιν,
ἔρδεις γαρ̄ πολλῶμ αἴξια μοιῆνος εἰσὶ.

τοι αὖτοι.

αλλ' Ἡρακλῆος γαρ̄ αὐτούς τοι γούνος ἐγί,
θαρσεῖτ', ἔπειτα δὲ τὸν αὐχονά λοξὸν ἔχει.
μηδὲ αὐδρῦν πληθὺν δαμάνετε, μηδὲ φοβεῖσθε,
ιθὺς δὲ εἰς προμάχος ἀποιδὲ αὐτῷ ἔχετε,
ἔχθροι μοι ψυχὴν θέμονος, θαυμάτε τὸ μελαίνας
αὐγαῖσιν λιγραῖς μελίοιο φίλας.
ἴτε γαρ̄ τὸς αὔρεως πολυμάχηρύτη ἐργοῦ ἀέριδειλος,
σὺ δὲ δρυγὸν εἰδάστη αἴργαλέος πολέμοι.
λαὶ μετὰ φυγόντων τε διωκόντων τὸν γούνεαδε,
ώ νέοι, αἱμφοτέρων δὲ εἰς λόρον ἀλάσσατε.
οἱ μὲν γαρ̄ τολμῶσι ταρ̄ αἱλάλοισι μούνοντες,
ἐστι τὸ αὐτοχεδίλιν λαῖς προμάχος ἀνάσσαι,
παυρότοροι θυήσοντος, σάκσι τὸ λαὸν ὅπιοισι,
τρεοσαύτων δὲ αὐδρῦν πᾶσι ἀπόλωλαίρετο.
οὐδὲ εἰς δὲ αὐτοτε ταῦτα λέγων αὐτοῖσιν ἐπαγγεῖ,
ὅσοι αὖτις αἰχράτωθη, γίγνεται αὐδεῖ λακά.
αἴργαλέον γαρ̄ ὅπιαδε μετάφρεσσόν ἐστι λαῖζει
αὐδρός φυγούντος μηδίω σὲ πολέμω.
αἰχρός δὲ εἰς νέκυς λαταπέμπονος σὺ λονίσος
νῦτοι ὅπιαδε αἰχμῇ λαρῷς ἐληλαμένος.

Vniuersus enim populus uirum fortem desiderat
 Defunctum, uiuentem uero instar semidei colit.
 Nam coram intuentur illum uelut turrem:
 Quippe solus multorum æquat facinora.

Eiusdem.

Veruntamen Herculis genus invictum estis:
 Confidite, nondum Iouis facies auersa est à nobis;
 Nec hominum turbam formidetis, aut metuatis,
 Quia recta quisq; hostibus scutum obuertat
 Inuisam amissurus animam, mortisq; nigrum,
 Sed solis splendori gratum subiturus fatum.
 Nostis enim quām grauiasint Martis luctuosi opera,
 Nostis etiam impetum permolesti belli.
 Et quandoq; fugistis ipsis, quandoq; alios fugastis,
 Iuuenes, utrung; satis experti estis.
 Nam ex illis qui audent unā persistentes
 Cominus in hostes aduersos impetum facere,
 Per pauci occidunt, retroq; seruam populum:
 Timidorum autem uirorum omnis perit uirtus.
 Vix autem aliquis uerbis explicare possit,
 Quanta incurrat mala, uir qui se turpiter dederit,
 Ignominiosum namq; est tergum sauciare
 Virti fugientis in aduerso prælio.
 Turpe quoq; est cadauer in puluere prostratum,
 Aq; tergo hastæ cupide uulneratum.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

Versus.

383

Cedunt huic iuuenes uicini, huic cana senectus.
Sponit locum; et sedem, cum uenit ille, suam.
Istius ergo decet superare cacumina laudis,
Præsentiq; geri pectori Martis opus.

Alia Tyrtæi, aut Callini.

Quò uirtus uestra usq; iacet, vigor unde redibit?
O iuuenes, hostem nil tolerare pudet!
Ebria mens adeò est, ut uos in pace putetis
Nunc positos, bellis cum loca nulla uacene.
Ergo quis aduersum nunc arma capesset in hostem,
Et mittet moriens ultima tela manus.
Laus est pro patrijs armari maxima regnis
Adserat ut natos, coniugijq; decus.
Mors aliàs, non bella geras licet, imminent ultrò,
Cum Parcæ statuunt, quem uoluere diem.
Muniti clypeo robustum pectus abeno
Obijciant hastas, cum furor arma mouet.
Lege licet nulli fatorum euadere mortem,
Sit soboles super æ stirpis alumna licet.
Forte minas belli, et stridentia tela per auræ
Qui fugit, hunc prensum mors necat atra domi.
Sed nec amore pari urbs, nec desiderio excipit illum,
Laudem ceu populi totius alie habet.
Urbs desiderio quo tota iacentiæ laborat,
Hunc et semidis annuncrare soleat.

Con

Centuritis ante oculos altam quem penè tuentur;
Nam, multi poterant que minus, unus obit.

Alia Tyrtæi.

Quæ uos esse probene genus Herculeum, edite uires;

Vobis ira Iouis nulla recusat opem.

Agmine stipatas ne formidate ceteras,

Dirigite in primos area scuta uiros.

Temmite nunc animas, uitamq; efflare sub auras;

Quæ radij illustrant Sole micante, iuuet.

Martis opus dubio ferri lachrymabile casu

Nostis, ex hunc pugnas que iubet ira sequi:

Sæpe fugam uisi dare, sæpe reducere palmas

Estis, utroq; labor uos saturasse potest.

Ergo manent casus cunctis qui uiribus omnes,

Et, quos primus habet comminus ordo, petunt:

Horum se plures seruane, patriosq; penates,

Fracta metu uirtus robur inane trahit.

Actantam uim nemo potest aperire malorum,

Cum foedo iungi quanta timore soleat.

Triste coacta metu dare terga sequacibus armis,

Et grassante leuem Marte subire fugam.

Prostratum in faciem quam usu immane cadauer,

Cuius hiant multo uulnera dorsa, uiri?

Ergo pedem terris quis figat utrumq; manenda;

Mordicus infixo labraq; denece premat:

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

Sententiae?

419

Quisquis in arma ruens, nec seu à Marte recedens;
Pro patria et natis fortiter occiderit.

Si uero incolmis mortem uitarit acerbam,

Rettuleritque sua parta trophya manu,

Illum omnes pariter decorant iuuenesque; senesque;

Et bona percipiens plurima laetus obit.

Affectus senio toti gratissimus urbi est,

Prorsus et hunc ipsum laedere quisque cauet.

Turba senum iuuenumque loci concedit honorem;

Nullus et equalis se equiparare uelit.

Ergo aliquis tantæ uirtutis tangere culmen

Conetur, toto pectori bella petens.

Eiusdem uel Callini.

O iuuenes, quid uult sibi tanea ignavia? ubi nam

Sunt animi? num de finitimiis rubor est

Segnitem ob uestram secura pace potiri

Creditis, at bello patria tota tremit.

Quilibet audacter mauortia surgat ad arma,

Atque aliquis moriens ultimata tela uibret.

Pro patria pulchrum est natisque; et coniuge chara

Pugnare, et ualida bella ciere manu.

Mors aderit, cum fata uolent. iam quis mihi recta

Prodeat in pugnam, cum citiore copta fuit,

Tollens terribili gladium uirtute, tegensque;

Fortia prægrandi pectora sub clypeo;

Effugere haud ulli mortem conceditur, et si

A superis ortum duceret ipse suum.
 Sepe quis à bello, telisq; reuersus, et hoste,
 Repperit in proprijs ædibus exitium:
 Nec tamén hic gratus populo est, nec amabilis ulli:
 Illum autem deflet cum iuniore senex.
 Quippe sui desiderium post fata relinquit
 Fortis, at in uita est semideo simulis:
 Conspicitur siquidem ueluti fortissima turris:
 Nam quæ multi agerent, omnia solus agit.

Eiusdem.

Alcide sed enim genus insuperabile, fortis
 Este animo: nondum flexa lous facies.
 Vos ne turba uirum, densus ne terreat hostis:
 Omnis in aduersos obuia tela gerat.
 Inuisamq; adeò statuens abrumpere uitam,
 Præcipiti cursu malit abire semel.
 Nostis enim quām sint horrentia prælia Martis,
 Nostis et armiger e quanta sit ira deæ.
 Terga cecidistis partim, partimq; fugati
 Estis, et experti scitis utrumq; satis.
 Qui perstans simul, et primi certamina tentare.
 Audentes animo cominus arma sequi,
 Perpauci moriuntur, et à tergo agmina seruare.
 Aet hominis timidi gloria tota perit.
 Vix mala quis uerbis perstringere singula posset,
 Quæ uir, qui in bello turpia gescit, habet:

Nempe

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

Dolor & calamitas. Si mihi tribuit fidem,
Se nullus ultro cruciet indulgens malis,
Animum tenaci nec dolore exerceat.

Eiusdem.

Homo cum sis nihil assere stabile.
Nec ubi uideris hominem, certa
Spacia etatis promitte. etenim
Muscae uolucris res in morem
Inconstantia rotat humanas.

Eiusdem.

Nec ullus expers criminis nec mortis est.

Eiusdem.

Ut arma fugias, fata non fugies tamen.

Eiusdem.

De luce casis cor memoriam non supra
Vnum tenebit, si cor habeamus, diem.

FINIS.

FRANCOPVRTI, EX OFFICINA
Ludouici Lucij, Anno Salutis hu-
manæ M. D. LXXIII,
Mense Septembri.